

Nr 434.

Av herr **Nylander m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 160, angående vissa anslag till utrikesförvaltningen.*

Under den korta tid, som generalkonsulatet i Batavia varit i verksamhet, har med tydlighet framgått, att de förväntningar, som man vid detsammes upprättande hyste, till fullo gått i uppfyllelse. Svenska produkter hava i ökad utsträckning funnit sin väg till Nederländska Indien. Vårt land i allmänhet liksom dess industriella möjligheter i synnerhet hava där ute blivit betydligt mera kända och uppskattade; förberedelser pågå för att utöka den direkta importen till vårt land av arkipelagens mångahanda tropiska produkter, och en fast grund har lagts för en vidare utveckling av våra intressen inom denna arkipelag.

För var och en, som haft tillfälle att följa denna utveckling, står det klart, att det svenska generalkonsulatet i Batavia varit av högst väsentlig betydelse. Förslaget om dess indragning har också mötts av allvarliga betänkligheter i vida kretsar av svenskt näringsliv, vilket bland annat framgår av kommerskollegii utlåtande till utrikesdepartementet av den 7 februari 1924.

När under föregående år av besparingsskäl tanken på att indraga det nyinrättade generalkonsulatet i Batavia uppkom, ansåg sig den dåvarande regeringen icke kunna förelägga riksdagen en proposition i sådan riktning. Någon förändring i läget av natur, att densamma kunde föranleda ett frångående av sagda regerings uppfattning, har veterligen icke inträffat. Tvärtom vittnar den ytterligare erfarenhet från generalkonsulatets verksamhet, som erhållits, att intresset för effektivt samarbete med Sverige inom Nederländska Indien vuxit sig allt starkare.

Att våra affärer med Nederländska Indien skulle i stor utsträckning förmedlas via moderlandet Holland, torde ej längre vara med verkliga förhållandet överensstämmande. Sant är, att mångt och mycket av vad vi importera till eller exportera från Nederländska Indien tager vägen över Holland, som ligger å sjövägen mellan Sverige och arkipelagen och i stor utsträckning blir bokfört i statistiken såsom till eller från Holland, men själva kampen om leveransen liksom det verkliga, om ej det formella, avgörandet ligger i de flesta fall i Nederländska Indien. Först när i holländska arkipelagen arbetande svenska firmor, av vilka några helt nyligen upprättats, hunnit utveckla sin verksamhet än ytterligare, kan en förändring beträffande ovan berörda statistiska förhållanden tänkas inträda.

Utvecklingen inom Nederländska Indien pekar allt mer mot ökat oberoende. Det är där kungariket Nederländernas största rikedomar och utvecklingsmöjligheter ligga. Det är först, sedan vi självständigt börjat arbeta efter större linjer, som våra intressen hava tagit fart i denna trakt av jorden.

Det är av yttersta vikt, att vi alltjämt där ute äro verksamma. Det arbete, som vi kunna lägga ned i Holland, kan endast i några få undantagsfall befordra våra intressen inom Nederländska Indien, vars rikedomar ännu till stor del äro outnyttjade, men som nu allt mer och mer börja tagas i användning. Den nederländsk-indiska regeringen är en mycket stor arbetsgivare och köpare. Knapast torde någon annanstädes en dylik regeringsverksamhet föreligga. I de stora företagen är regeringen ofta på ett eller annat sätt intresserad. En officiell representant därute är av detta skäl särskilt påkallad. Det har även visat sig, att genom generalkonsulatets i Batavia verksamhet representanter för uppslag och kombinationer för utvecklande av arkipelagens rikedomar sökt förbindelser med svensk teknik.

Nederländska Indien är en typisk marknad för ett industriland som Sverige. Vi liksom vår industri behöva dess råvaror och produkter, skeppade direkt och med minsta möjliga antal mellanhänder. Samtidigt kunna vi, om vi ackommodera oss efter denna marknads säregna behov — vilket den erhållna erfarenheten redan visat oss är möjligt — där finna en växande avsättning för vår industris mångahanda produkter.

Det torde icke kunna anses riktigt mot de svenska företag, som ekonomiskt intresserat sig för denna marknad, att — då nu våra intressen inom Nederländska Indien äro under stark utveckling — på denna avlägsna och säregna, för oss ännu föga kända, men mycket betydelsefulla marknad taga bort det officiella stöd och den impulsgevande kraft liksom den informationskälla, som generalkonsulatet visat sig vara för oss.

Av vad vi här ovan framhållit, torde tydligt framgå, att generalkonsulatet i Batavia, oaktat detsamma endast varit i verksamhet omkring fyra år, på ett mycket effektivt sätt har kunnat befordra våra intressen inom Nederländska Indien. Förhoppningar finnas, att vi genom ett fortsatt, ihärdigt arbete alltjämt skola kunna utveckla våra intressen inom denna arkipelag. Att under sådana förhållanden indraga vår enda verkliga representant därute synes icke vara förenligt med klok sparsamhet. Nationen skulle därigenom förlora väsentligen mera, än vad som genom denna posts indragande vunnas i budgeten.

På grund av ovanstående få vi därför vördsamt hemställa,

att generalkonsulatet i Batavia icke kommer att från den 1 juli 1924 indragas utan fortfarande bibehålles samt uppföres å ordinarie stat.

Stockholm den 1 april 1924.

Erik Nylander.

Arthur Engberg

Arvid Lindman.

Edvard Lithander.

Erik Röing.